

ΘΕΜΑ 1^ο

Στις παρακάτω ερωτήσεις 1 ως 4 να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα σε κάθε αριθμό το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ο δείκτης διάθλασης ενός οπτικού μέσου έχει τιμή:
  - α. ίδια για όλες τις ακτινοβολίες που διέρχονται από αυτό.
  - β. που αυξάνεται με την αύξηση του μήκους κύματος λ₀ στο κενό, της ακτινοβολίας που προσπίπτει στο οπτικό μέσο.
  - γ. που μειώνεται με την αύξηση του μήκους κύματος λ₀ στο κενό της ακτινοβολίας που προσπίπτει στο οπτικό μέσο.
  - δ. που εξαρτάται από τη γωνία πρόσπτωσης της ακτινοβολίας κατά την είσοδο της στο οπτικό μέσο.

Μονάδες 5

2. Σύμφωνα με το πρότυπο του Bohr, σταν το ηλεκτρόνιο του ατόμου του υδρογόνου κινείται στις επιτρεπόμενες τροχιές:
  - α. η ολική του ενέργεια μειώνεται.
  - β. το μέτρο της ταχύτητάς του είναι ανάλογο της απόστασής του από τον πυρήνα.
  - γ. εκπέμπει ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία.
  - δ. η στροφορμή του είναι κραυγωμένη.

Μονάδες 5

3. Η ακτινοσκόπηση μελών του ανθρώπινου σώματος με ακτίνες X στηρίζεται στην ιδιότητά τους να:
  - α. διαδίδονται στο κενό με την ταχύτητα του φωτός.
  - β. έχουν πολύ μικρό μήκος κύματος, συγκρίσιμο με το μέγεθος του ατόμου.
  - γ. είναι αόρατες.
  - δ. απορροφούνται περισσότερο από χημικά στοιχεία με μεγάλο ατομικό αριθμό απ' ότι από χημικά στοιχεία με μικρό ατομικό αριθμό.

Μονάδες 5

4. Όταν σ' ένα αέριο πέσει λευκό φως, τότε:
  - α. το αέριο απορροφά από το λευκό φως μόνο τις ακτινοβολίες με μήκος κύματος μεγαλύτερο από 600 nm.
  - β. το αέριο απορροφά όλες τις ακτινοβολίες του λευκού φωτός.
  - γ. το αέριο απορροφά από το λευκό φως μόνο ορισμένες ακτινοβολίες που είναι χαρακτηριστικές για το αέριο αυτό.
  - δ. το αέριο δεν απορροφά καμία από τις ακτινοβολίες του λευκού φωτός.

Μονάδες 5

5. Στις παρακάτω προτάσεις να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα κάθε πρότασης και δίπλα σε κάθε γράμμα, το γράμμα Σ για τη σωστή πρόταση και το γράμμα Δ για τη λανθασμένη.
- Η γωνία εκτροπής κάθε χρώματος, όταν αυτό διέρχεται από οπτικό μεσό, εξαρτάται από το μήκος κύματος του χρώματος.
  - Οι υπέρυθρες ακτίνες έχουν μικρότερο μήκος κύματος από τις ερυθρές.
  - Το ραδιενέργοι ιώδιο χρησιμοποιείται για τη μελέτη της λειτουργίας του θυρεοειδή αδένα.
  - Σε μία αλυσιδωτή αντίδραση τα νετρόνια που αποδεσμεύονται κατά τη σχάση ενός πυρήνα προκαλούν διακοπή της αντίδρασης.
  - Οι λαμπτήρες φθορισμού έχουν μεγαλύτερη διάρκεια ζωής από αυτή των λαμπτήρων πυρακτώσεως.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2^ο

- A. Το ηλεκτρόνιο του ατόμου του υδρογόνου στη θεμελιώδη κατάσταση έχει ενέργεια -13,6 eV. Η μετάβαση του ηλεκτρονίου στην πρώτη διεγερμένη κατάσταση μπορεί να πραγματοποιηθεί:
- αν στο άτομο πέσει φωτόνιο με ενέργεια 13 eV
  - αν το άτομο συγκρουστεί με ένα άλλο ηλεκτρόνιο που έχει κινητική ενέργεια 12eV.

Να χαρακτηρίσετε τις παραπάνω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες.

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 8

- B. Δύο μονοχρωματικές ακτινοβολίες A και B, με μήκη κύματος λ_A και λ_B ($\lambda_A > \lambda_B$), διαδίδονται στο κενό. Οι ακτινοβολίες προσπίπτουν κάθετα στην επιφάνεια ισοπαχούς πλακιδίου από χαλαζία πάχους Δ και το διαπερνούν.
- Ο χαλαζίας εμφανίζει μεγαλύτερο δείκτη διάθλασης για την ακτινοβολία A.
  - Ο χρόνος διέλευσης της ακτινοβολίας A μέσα από το πλακίδιο είναι μικρότερος από αυτόν της ακτινοβολίας B.

Να χαρακτηρίσετε τις παραπάνω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες.

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 8

- Γ. Ο πυρήνας ενός στοιχείου X μεταστοιχειώνεται, με διάσπαση α, προς ένα θυγατρικό πυρήνα X_1 , ο οποίος στην συνέπεια μεταστοιχειώνεται, με εκπομπή β-, σε άλλο θυγατρικό πυρήνα X_2 . Εάν ο πυρήνας του στοιχείου X μεταστοιχειώθει πρώτα, με διάσπαση β-, προς ένα θυγατρικό πυρήνα X_3 και στην συνέχεια ο πυρήνας X_3 μεταστοιχειώθει, με διάσπαση α, προς ένα άλλο θυγατρικό πυρήνα X_4 , τότε:

- Ο ατομικός αριθμός του X είναι ίσος με το ατομικό αριθμό του X_3 .
- Ο μαζικός αριθμός του X είναι ίδιος με το μαζικό αριθμό του X_3 .
- Τα ισότοπα X_2 και X_4 είναι ίδια.

Να χαρακτηρίσετε τις παραπάνω προτάσεις ως σωστές ή λανθασμένες.

Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ 3^ο

Σε έναν πυρηνικό αντιδραστήρα συμβαίνει η παρακάτω σχάση:

- α. Να υπολογίσετε την ενέργεια που εκλύεται κατά τη σχάση αυτή. Μονάδες 8
- β. Αν ο αντιδραστήρας παράγει ενέργεια ίση με $93,1 \cdot 10^6$ MeV να υπολογίσετε τον αριθμό των πυρήνων που διασπάστηκαν. Μονάδες 7
- γ. Να υπολογίσετε την ενέργεια που εκλύεται κατά τη σχάση ${}_{56}^{43.2}\text{g Ba}$. Μονάδες 10

Δίνεται : 1 u = 931 MeV/c², M_r (Ba) = $144 \cdot 10^{-3}$ Kg/mole, N_A = $6 \cdot 10^{23}$ άτομα/mole, οι πυρηνικές μάζες M_{Ba}=144,005u , M_{Kr}=88u , M_{Ca}=50u και m_n=1u.

ΘΕΜΑ 4^ο

Δίνονται οι τέσσερις πρώτες ενεργειακές στάθμες υποθετικού ατόμου:

- $E_1 = -10$ eV, $E_2 = -6$ eV, $E_3 = -3$ eV, $E_4 = -1$ eV
- A. α. Να σχεδιάσετε το ενεργειακό διαγράμμα των ενεργειακών σταθμών του υποθετικού ατόμου. Μονάδες 5
  - β. Να υπολογίσετε το μήκος κύματος της ακτινοβολίας που εκπέμπεται κατά τη μετάβαση ηλεκτρονίου από τη στάθμη E_3 στη στάθμη E_2 . Μονάδες 5
  - B. Το άτομο βομβαρδίζεται με ηλεκτρόνια που έχουν επιταχυνθεί από τάση:
    - 1) 3,8 V, 2) 9 V.
      - α. Να εξετάσετε τι θα συμβεί σε κάθε μία από τις παραπάνω περιπτώσεις. Μονάδες 5
      - β. Αν το άτομο μετά τη σύγκρουση του με κάποιο από τα παραπάνω ε⁻ διεγερθεί στην ανώτερη δυνατή ενεργειακή στάθμη να υπολογίσετε το μέγιστο μήκος κύματος της ακτινοβολίας που μπορεί να εκπέμπει κατά την αποδιέγερσή του. Μονάδες 5
      - γ. Αγήκει το παραπάνω μήκος κύματος στην ορατή περιοχή του ηλεκτρομαγνητικού φάσματος; Μονάδες 5

Δίνονται: $h = \frac{20}{3} \cdot 10^{-34}$ J.s η σταθερά του Planck

$$c = 3 \cdot 10^8 \text{ m/s} \quad \text{η ταχύτητα του φωτός στο κενό}$$

$$1 \text{ eV} = 1,6 \cdot 10^{-19} \text{ J}$$

$$hc = 1243 \text{ eV.nm}$$